



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa, Complectens Omnia Morum Præcepta, Et Principia Decisionis Omnium Conscientiæ Casuum, Suis Quæque Momentis Stabilita

Ad usum Parochorum, & Confessariorum

Continens Tractatus de Conscientia, de Legibus, de Peccatis, de Virtutibus
Theologicis, de Religione, & Beneficiis. Adjunctis in hac editione
Propositionibus ad hanc usque proscriptis

Antoine, Paul-Gabriel

Ingolstadii, 1734

VD18 90392140

Q. 4. Quænam requiruntur ad debitam recitationem horarum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40986

Cæterum explicandus est in Confessione numerus Horarum omiffarum; quia omiffio plurium vel sunt plura numero peccata, vel unum pluribus æquivalens: & per plurium omiffionem faltem multum aggravatur culpa, & variatur iudicium de illa. Deinde numerus Horarum est quid fe tenens ex parte objecti, & conftituit peccatum in fuo efle individuali.

Q. 4. *Quænam requiruntur ad debitam recitationem Horarum?*

Resp. I. Quoad Officii qualitatem, ex Bulla S. Pii V. *Quod à nobis*, Sæculares & Regulares, tenentur fub mortali fervere formam Breviarii Romani; alioquin fuæ obligationi non fatisfaciunt. Excipiuntur Capitula, & Monafteria, quæ ducentis ante hanc Bullam annis habebant Breviarium particulare, quibus tamen permittitur ex Epifcopi, feu Prælati, & Univerfi Capituli confenfu assumere Romanum; qui autem ab hoc tempore habent Breviarium proprium fui Ordinis, vel Diœcefis fuæ, tenentur illud etiam priva im recitare; nam Bulla tales relinquit difpofitioni Juris communis, quod quemque obligat ad recitandum Officium fuæ Ecclefie, ex c. 13. & c. 14. dift. 12. & ex Clement. 2. de celebrat. Miffar. ubi Clemens V. permittit Clericis & Monachis, ut Officium

re-

recitare possint juxta formam Officii Cardinalium, aut Episcoporum, cum quibus vivunt.

Qui utuntur Breviario Romano, non obligantur extra Chorum ad Officium B. Virginis, nec ad Officium Defunctorum diebus in Rubrica præscriptis, ex Bulla citata. Tenentur tamen sub mortali ad Officium Defunctorum 2. Novemb. item ad Litanias in Festo S. Marci, & diebus Rogationum, si non intersint Processioni; nam ex communi sensu, & consuetudine censentur pars Officii illorum dierum, vel alterum Officium eodem die præceptum. In Ecclesiis verò, ubi erat consuetudo Officium parvum B. Virginis recitandi, hanc servari vult Pius V. ibidem.

Qui non utuntur Breviario Romano, ad ea omnia tenentur, ad quæ ante Bullam Pii tenebantur, nam à nulla re eximuntur per Bullam, & exceptio firmat regulam in casibus non expressis.

Tenetur autem quisque recitare Officium proprium diei, alioqui non satisfacit præcepto, licet aliud etiam æquè longum, v. g. Officium de Feria loco Officii de Sancto, vel contra recitaverit. Tum quia Ecclesia non Officium in genere, sed hoc Officium in individuo, seu Officium tale proprium hujus diei, prout hos psalmos, has preces, & lectiones continet, præcipit: cujus obligatio est tali diei affixa, & sic cum

eo transit. Unde quamvis substantia præcepti in genere sit de septem horis; tamen substantia præcepti in particulari pro tali die est de septem horis talibus, quæ scilicet constent talibus psalmis, lectionibus, &c. Tum quia Bulla Pii V. præcipit Officium diei juxta formam Breviarii Romani, ad quam pertinet distributio Officii per dies FERIALES, & Festos tempori accommodatos. Tum quia aliqua Officia de aliquibus Sanctis injunguntur de præcepto recitanda tali die, cum antea essent ad libitum. Ita S. Antonin. Tolet. Bonacin. Reginald. &c. Porro Alex. VII. damnavit hanc propos. *In die Palmarum recitans Officium Paschale, satisfacit præcepto.*

Hinc qui scienter Officium mutat, peccat mortaliter, & tenetur ad restitutionem fructuum Beneficii, cum non satisfecerit etiam quoad substantiam præcepto recitandi Officium debitum, & ab Ecclesia præscriptum. Qui verò inadvertenter Officium aliud recitavit, tenetur eodem die Officium proprium persolvere, & recitare, quæ omisit, si sine gravi incommodo possit. Qui autem in aliquibus Horis erravit, ubi id advertit, tenetur supplere, quod omisit, & reliquas Horas legere juxta Officium eo die currens.

Not. Qui per errorem, etsi inculpabilem, hodie recitavit Officium crastinum, cras debet iterum idem Officium recitare;

Tom. I.

Kk

quia

quia per legem tale Officium pro tali die determinatum est. Item Officium de Sancto, die suo omiffum, secundam multos, non debet alia die non impedita recitari; quia Officia, sicut jejunia, diebus suis affixa sunt, & Rubricæ solum excipiunt casum, quo dies illi impediuntur altiori Festo.

Resp. II. Quoad tempus in recitatione publica servanda est recepta cujusque Ecclesiæ consuetudo. In privata verò ad vitandam mortalem culpam, sufficit, si recitetur Officium totum à media nocte usque ad alteram mediam noctem; quia in privata recitatione temporis variatio non est gravis inordinatio: & obligatio servandi tempus præscriptum, si quæ fuit gravis, imminuta est per consuetudinem in privata illa recitatione. Ita S. Antonin. 3. p. tit. 13. c. 4. ibi: *Non videtur de se esse mortale, quando cunque quis tarde dicat Officium, dum non transeat dies, qui quantum ad hoc, videtur terminari circa mediam noctem.* Imò ob justam causam v. g. iter, negotia, legitimam occupationem, licet in illa privata recitatione antevertere, vel protrahere tempus præscriptum, quod quidem ex consuetudine magnam habet latitudinem. Nam quod fit ex justa causa, rationabiliter, & prudenter fieri censetur. Sine causa tamen tempus debitum ac proprium notabiliter variare est veniale,

le, ut v. g. Si legas Primam, vel etiam juxta Layman Tertiam post meridiem, aut Vesperas ante Meridiem, exceptâ Quadragesimâ; quia est contra consuetudinem communem, & congruentem rationem temporis. Sexta, & Nona ante vel post meridiem dici possunt.

Ex consuetudine licet Matutinum cum Laudibus recitare pridie, ab eo circiter tempore, quo sol est proprius ad occasum, quam ad meridiem, ut videre est in Tabula de tempore inchoandi matutinum pro die sequenti Romæ editâ Typis Rever. Cameræ Apostolicæ. Secus de aliis Horis, quia consuetudo id non permittit; nec obligatio affixa diei potest impleri ante illum diem, cum ante illum diem nondum sit; & patet in aliis præceptis de jejunio, auditione Sacri, &c. Obligatio autem recitandi Officium est affixa diei in honorem, quem tali die Deo exhibere debemus juxta præscriptum Ecclesiæ. Deinde qui uno die omisit Officium, non tenetur illud alio die recitare, quia obligatio affixa diei transit cum ipso die: ergo nec potest diem prævenire, cum par sit ratio.

Secundum multos non est mortale extra Chorum celebrare Missam ante Matutinum, & Laudes: quia extra Chorum non est gravis obligatio ista præmittendi, nec est gravior inordinatio in inversione ordinis inter Matutinum, & Missam, quam in

inversione ordinis inter Horas ipsas, quæ solum venialis est, cum tamen major sit ordo inter ipsas Horas, quam inter eas, & Missam. Nec consuetudo præmittendi recepta est sub mortali, eò quòd nulla sit necessaria connexio, & dependentia inter Missam, & Matutinum. Certè si id sine causa justa fiat, est saltem veniale; nam est aliqua obligatio recitandi etiam privatim Matutinum cum Laudibus ante celebrationem Missæ. 1. Ob consuetudinem vim legis habentem. 2. Quia in Rubricis Missalis Romani inter defectus in Ministerio Missæ ponitur, quòd celebrans saltem Matutinum cum Laudibus non dixerit. 3. Julius III. in Bulla *Sacra*. concedit Societati Jesu Privilegium postponendi Officium celebrationi Missæ *ex legitimis, & justis causis*, in quo onerat conscientiam Superiorum illud dispensantium: quod inane, & illusorium esset, si nulla foret obligatio.

Resp. III. Quoad ordinem, est veniale sine justa causa ordinem Horarum invertere, v. g. Tertiam ante Primam recitare, ut constat ex communi Doctorum sensu. Quia hoc est contra ordinem ab Ecclesia præscriptum, & ad modum præcepti pertinet ordo Horarum. Tenemur autem præceptum non tantum quoad substantiam, sed etiam quoad modum servare. Hæc tamen inversio extra Chorum non est mortal

alis

talis citra contemptum, quia præceptum observatur quoad substantiam, omnes Horas dicendo intra diem naturalem. Imò nec est venialis, si fiat ex inadvertentia, aut ex causa legitima, nec est obligatio repetendi, ut si quis ab ægro invitetur ad recitandas secum Vesperas, cum necdum Nonam persolverit; nam cum hic ordo, & modus non pertineat ad substantiam Officii, censetur Ecclesia permittere eum mutari, cum adest rationabilis causa.

Resp. IV. Quælibet Hora recitari debet continuatè; nam unitas uniuscujusque Horæ, & usus Ecclesiæ id exigunt. Deinde est aliqua irreverentia coeptam orationem sine causa interrumpere; si enim vituperabile est sermonem cum terreno Principe inchoatum sine justa causa abrumpere, à fortiori, si id fiat erga Deum Regem Regum. Facta tamen sine causa interruptio juxta multos est solum venialis in Officio privato; quia hic defectus non est in substantia, sed solum in modo accidentario; cum singuli Psalmi, lectiones & orationes per se suam habeant completam significationem. Quòd si subsit justa causa, ut si ex officio, vel obedientiâ, vel charitate aliquid faciendum occurrat, quod non possit commodè differri, tunc nulla culpa erit, nec repetenda priora, nisi pauca dicta sint; nam tunc rationabilis est interruptio.

Secundùm multos Matutinum licitè separatur à Laudibus : imò juxta aliquos unum Nocturnum ab alio per duas circiter horas. Sed videtur obstare præsens Ecclesiæ consuetudo contraria, & Azor ad hoc exigit justam, & rationabilem causam; quia tres Nocturni cum Laudibus habentur tanquam Officium unius Horæ, ac proindè simul recitari debent.

Resp. V. Quoad modum, Officium recitari debet *studiosè, & devotè*. Ita Conc. gener. Later. 4. cap. *dolentes*, de celebrat. Missar. ubi Clericis districtè præcipit *in virtute obedientia, ut Divinum Officium nocturnum pariter, & diurnum, quantum eis Deus dederit, studiosè celebrent pariter, & devotè*. Studiosè, inquit glossa, quantum ad Officium oris, & devotè quantum ad Officium cordis. Enimverò hoc exigit vera, ac religiosa oratio, & laudatio Dei: itaque Officium recitari debet tum *studiosè*, hoc est integrè, & perfectè, absque præcipitantia, contractione, & abscessione syllabarum: tum *devotè*, id est, cum intentione orandi, ac laudandi Deum, & debita attentione mentis, ac reverentia tam interna, quàm externa.

Item pronuntiatio debet esse articulata, & sensibilis, seu per se audibilis recitanti, ita ut recitans seclusis impedimentis, se ipsum audire possit. Nam oratio vocalis, prout à mentali distinguitur, debet habe-

re sonum distinctum: omnis autem sonus est per se audibilis, cum sit objectum auditus. Ita *Medin. Navarr. Reginald. Sanchez, &c.*

Q. 5. An ad satisfaciendum præcepto requiritur intentio, & attentio interna, & qualis?

Not. Intentio hæc est volitio orandi, & laudandi Deum. Attentio duplex est, externa, & interna: attentio externa consistit in attentione ad prolationem verborum, ut distinctè, ac integrè pronuntientur, excludente omnem actionem impossibilem cum attentione interna, & evagationem sensuum circa objecta distractiva. Attentio interna est advertentia mentis vel ad sensum verborum, vel ad Deum, aut res divinas.

Resp. I. In recitatione Officii requiritur intentio, seu voluntas orandi, vel explicita, qua quis initio velit expressè orare, vel saltem implicita, qua velit recitare ad satisfaciendum præcepto Ecclesiæ; in hac quippe volitione implicitè includitur intentio Deum orandi, & laudandi, cum id, quod Ecclesia præcipit, sit laus Dei, & oratio. Nam cum recitatio externa Officii sit indifferens, ut sit oratio, studium, exercitium memoriæ, &c. debet ab intentione orandi tanquam à forma determinari, ut sit